

prima instanță N. Arabadji
instanța de apel A. Minciuna
A. Pahopol
V. Pruteanu

DECIZIE

12 iunie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Nicolae Clima
Sveatoslav Moldovan
Tatiana Răducanu

examinând recursurile declarate de către Nicolae Oloier și Întreprinderea de Stat „Sarmat”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Oloier împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare și Întreprinderii de Stat „Sarmat”, cu privire la restabilirea la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2012, prin care a fost respins apelul declarat de către Nicolae Oloier, Întreprinderea de Stat „Sarmat” și Departamentului Instituțiilor Penitenciare și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 15 mai 2012

c o n s t a t ă

La 06 august 2009 Nicolae Oloier a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare și Întreprinderii de Stat „Sarmat”, cu privire la restabilirea la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul Nicolae Oloier a indicat, că în baza contractului individual de muncă nr. 14 din 01 octombrie 2007 a activat în calitate de director al Întreprinderii de Stat „Sarmat” din cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare. Contactul de muncă a fost încheiat pe un termen de 1 an de zile și expira la 01 octombrie 2008.

Prin ordinul Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 209ef din 09 octombrie 2008 contractul individual de muncă a fost reziliat din inițiativa administrației începând cu 16 octombrie 2008.

Reclamantul consideră ordinul menționat ilegal din următoarele considerente.

În punctul 7.3 al contractului individual de muncă, este prevăzut că administratorul poate fi eliberat din funcție, cu preavizarea lui în scris cu o lună înainte.

Contrar legislației muncii și a conținutului contractului individual de muncă, administrația l-a prevenit despre încetarea contractului de muncă abia la 02 octombrie 2008, în ziua când i-a fost adusă la cunoștință înștiințarea în scris.

Mai mult ca atât, ordinul nr. 209ef din 09 octombrie 2008 i-a fost adus la cunoștință la 15 octombrie 2008.

Consideră că circumstanțele menționate sunt contrare prevederilor art. 83 al. (4) Codul muncii, conform căruia dacă, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durată nedeterminată.

Reclamantul Nicolae Oloier solicită restabilirea la lucru în funcția de director al Întreprinderii de Stat „Sarmat”, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral în mărime de 30.000 lei.

Ulterior, Nicolae Oloier a depus cerere suplimentară de chemare în judecată, solicitând anularea ordinului nr. 209ef din 09 octombrie 2008, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru în mărime de 294.467 lei 42 bani și repararea prejudiciului moral în mărime de 4600 lei.

Cauza a fost obiect de examinare în mai multe instanțe judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 15 mai 2012 acțiunea a fost admisă parțial. A fost declarat nul ordinul Directorului General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr. 209ef din 09 octombrie 2008, prin care a fost desfăcut contractul individual de muncă cu Nicolae Oloier, director al Întreprinderii de Stat „Sarmat”. Contractul nr. 14 din 01 octombrie 2007 încheiat între Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în calitate de fondator, în persoana Directorului General al Departamentului Instituțiilor Penitenciare și administratorul Întreprinderii de Stat „Sarmat”, Nicolae Oloier a fost considerat prelungit pînă la 06 martie 2009. De la Întreprinderea de Stat „Sarmat” a fost încasat în beneficiul lui Nicolae Oloier salariul mediu pentru absența forțată de la lucru în mărime de 22.827,25 lei, prejudiciul moral în mărime de 5.400 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1.200 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2012, au fost respinse apelurile declarate de către Nicolae Oloier, Întreprinderea de Stat „Sarmat” și Departamentul Instituțiilor Penitenciare și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 15 mai 2012.

Nicolae Oloier a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurentul Nicolae Oloier, în motivarea recursului a menționat că, la examinarea cauzei au fost aplicate eronat normele de drept material.

Întreprinderea de Stat „Sarmat” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Întreprinderea de Stat „Sarmat”, în motivarea recursului a menționat că, la examinarea cauzei au fost aplicate eronat normele de drept material.

Intimatul Departamentul Instituțiilor Penitenciare, prin referința depusă a solicitat respingerea recursului declarat de către Nicolae Oloier ca neîntemeiat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

S-a constatat că, în baza ordinului Ministerului Justiției al Republicii Moldova nr.317 din 29 iulie 2003 Nicolae Oloier a fost numit în funcția de șef adjunct, concomitent director (din contul funcției atestate) al Întreprinderii de Stat „Sarmat” a Coloniei așezare nr. 19 a Complexului nr.2 al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, cu termen de probă 6 luni, începând cu 28 iulie 2003.

În baza ordinului Ministerului Justiției nr.36 din 03 februarie 2004 Nicolae Oloier a fost numit în funcția de șef adjunct al Coloniei așezare nr. 10, concomitent director al Întreprinderii de Stat „Sarmat” (din contul funcției atestate) a Departamentului Instituțiilor Penitenciare, în legătură cu măsurile de reorganizare a statelor conform ordinului Ministerului Justiției nr. 505 din 03 decembrie 2003, începând cu 01 ianuarie 2004.

Prin ordinul Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 168 ef din 16 noiembrie 2005, în legătură cu măsurile de reorganizare a statelor, aprobate prin ordinul Ministrului Justiției, Nicolae Oloier a fost numit în funcția de director al Întreprinderii de Stat „Sarmat” a Departamentului Instituțiilor Penitenciare, începând cu 24 octombrie 2005, fiind eliberat din funcția deținută anterior în legătură cu măsurile de reorganizare a statelor.

La 01 octombrie 2007 între Întreprinderii de Stat „Sarmat” în persoana directorului Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției și Nicolae Oloier în calitate de administrator a fost încheiat contractul nr.14 cu termenul de valabilitate până la 01 octombrie 2008.

Conform punctului 7.2 al contractului, acțiunea contractului încetează la data expirării termenului contractului, prin acordul părților, din inițiativa Fondatorului până la expirarea termenului contractului, în alte temeuri prevăzute de legislația Republicii Moldova.

La 30 septembrie 2008 Nicolae Oloier a fost informat despre expirarea termenului contractului nr.14 încheiat cu administratorul Întreprinderii de Stat „Sarmat”.

De asemenea, lui Nicolae Oloier i-au fost acordate 10 zile lucrătoare pentru predarea gestiunii.

Ulterior, în baza ordinului nr. 209-ef din 09 octombrie 2008 a fost desfăcut contractul individual de muncă cu Nicolae Oloier în temeiul art.82 lit. f) Codul muncii începând cu 16 octombrie 2008.

Conform punctului p.7.3 al contractului nr.14 din 01 octombrie 2007, administratorul poate fi eliberat din funcție cu preavizarea lui în scris cu o lună înainte.

Conform art. 82 alin. (1) lit.f) Codul Muncii, contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată - de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art. 83 alin. (3).

Conform art. 83 al. (1) Codul muncii, în caz de încetare a contractului individual de muncă pe durată determinată în legătură cu expirarea termenului său, salariatul trebuie să fie înștiințat în scris de către angajator despre acest fapt cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte.

Atît prima instanță, cît și instanța de apel întemeiat au concluzionat că, cu o lună înainte de expirarea termenului indicat în contractul nr.14 din 01 octombrie 2007, adică pînă la 01 octombrie 2008, Nicolae Oloier nu a fost informat despre încetarea a contractului individual de muncă pe durată determinată în legătură cu expirarea termenului, continuînd să-și exercite obligațiunile de serviciu.

Nicolae Oloier a fost informat despre expirarea termenului contractului și acordarea unui termen de 10 zile pentru predarea gestiunii, abia la 02 octombrie 2008, pe parcursul exercitării de către Nicolae Oloier a obligațiunilor de serviciu. De asemenea, ordinul nr.209 ef din 09 octombrie 2008 privind desfacerea contractului individual de muncă i-a fost adus la cunoștință la 15 octombrie 2008, adică în timp ce Nicolae Oloier continua să-și exercite obligațiunile de serviciu după expirarea termenului contractului.

Mai mult ca atît, după cum s-a stabilit, actul de predare a Întreprinderii de Stat „Sarmat” a fost semnat la 28 octombrie 2008, fapt ce denotă că Nicolae Oloier a activat la întreprindere pînă la data de 28 octombrie 2008, adică după expirarea contractului de muncă.

Prin urmare, instanțele judecătorești întemeiat au concluzionat că Departamentul Instituțiilor Penitenciare nu a respectat termenul de preavizare a lui Nicolae Oloier despre încetarea contractului individual de muncă, or conform art. 83 alin. (4) Codul Muncii a RM, dacă, la expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată, nici una dintre părți nu a cerut încetarea lui și raporturile de muncă continuă de fapt, contractul se consideră prelungit pe durată nedeterminată.

De asemenea, instanțele întemeiat au concluzionat că contractul de muncă urmează a fi prelungit doar pînă la atingerea de către Nicolae Oloier a vîrstă de 65 de ani - pînă la 06 martie 2009 reieșind din prevederile art. 82 lit. i) Codul muncii, conform cărora contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților în caz de atingere a vîrstei de 65 de ani de către conducătorul unității de stat.

Nu pot fi considerate drept temeinice afirmațiile recurentului Nicolae Oloier precum că instanța și-a substituit atribuțiile administrației, deoarece legea expres prevede că contractul individual de muncă încetează în circumstanțe ce nu depind de voința părților.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, eliberarea din funcție a recurentului a fost efectuată cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare.

Conform art. 90 Codul Muncii, în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repara prejudiciul cauzat acestuia.

Conform art. 90 al.(2) lit. a) din Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Având în vedere eliberarea neîntemeiată a lui Nicolae Oloier de la serviciu, întemeiat a fost dispusă încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru în mărime de 22.827,25 lei.

Conform art. 90 al. (3) Codul muncii, mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că de la Întreprinderea de Stat „Sarmat” întemeiat a fost încasat în beneficiul lui Nicolae Oloier și prejudiciul moral în mărimea unui salariu mediu în sumă de 5400 lei.

Nu pot fi considerate temeinice afirmațiile recurentului Nicolae Oloier precum că salariul mediu constituie 9862 lei.

Adeverința de salariu la care face referire recurentul nu poate fi considerată o probă pertinentă, deoarece reprezintă o copie neautenticată în modul stabilit și nu conține numele persoanelor care au eliberat-o (f.d. 25 Vol. I).

Cu referire la argumentul recurentului Întreprinderea de Stat „Sarmat” privind faptul că despăgubirea materială și morală urmează a fi încasată de la Departamentul Instituțiilor Penitenciare instanța de recurs menționează următoarele.

Conform statutului Întreprinderii de Stat „Sarmat”, ultima este o întreprindere de stat care activează pe bază de autogestiune, poate încheia contracte și poate asuma obligații și poate fi reclamant sau pârât în instanțele judecătorești (f.d. 172 Vol. I).

Mai mult ca atât, reieșind din materialele dosarului, recurentul Nicolae Oloier a fost salarizat din fondurile Întreprinderii de Stat „Sarmat”, fapt ce denotă corectitudinea hotărârilor judecătorești.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sînt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide

Se resping recursurile declarate de către Nicolae Oloier și Întreprinderea de Stat „Sarmat”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2012 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 15 mai 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Oloier împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare și Întreprinderii de Stat „Sarmat”, cu privire la restabilirea la lucru, încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Clima

Sveatoslav Moldovan

Tatiana Răducanu